

VUOSIKERTOMUS
2016

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ ry

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY

lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Yhdistys toimii saaristo- ja rannikkoalueilla sekä Järvi-Suomessa.

PSS ry on tunnettu ja luotettava, jäsenperusteinen vesistöjen ympäristöasioihin erikoistunut asiantuntijaorganisaatio. Jäseninäemme on puhdasta vesiympäristöä arvostavia henkilöitä. Yhdistyksen tehtävänä ja päämääränä on edistää Suomen merialueiden, sisävesien, rantojen ja saariston puhtautta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä veneily- ja retkeilymahdollisuuksia.

PSS ry:n vesilläliikkujille tarjoamiin ympäristöhuolto- palveluihin kuuluu noin 200 Roope-palvelupistettä, joissa on jätehuoltopalveluiden lisäksi yleensä myös yhdistyksen ylläpitämä kuivakäymälä tai useampia. Huollamme myös luonnon- ja retkisatamia. Lisäksi yhdistyksellä on 30 kelluvaa veneiden käymäläjätteen imutyhjennysasemaa eri vesistöalueilla.

Järjestämme sähkö-, elektro- niikka- ja rautaromun sekä vaarallisten jätteiden erilliskeräyksiä saaristossa huoltoaluk- sillamme. Tuotamme palvelut yhdessä mm. kuntien, jäte- huoltoyhtiöiden ja virkistysalue- yhdistysten kanssa.

Yhdistys osallistuu vesistöjen suojelutyöhön monipuolisesti ja yhdessä muiden vastaavaa työtä tekevien organisaatio- den kanssa. PSS ry osallistuu myös kansainväliseen vesien- suojeluyhteistyöhön ja on muun muassa Keep Baltic Tidy -verkoston perustajajä- sen. Kansalliset ja kansainvä- liset ympäristöprojektit ovat tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, sillä niiden kautta tuotamme ympäristötietoa ja -ratkaisuja veneilijöille sekä rannoilla asu- ville että vesistöissämme eri tavoin liikkuville kansalaisille.

PSS ry:n ympäristökasvatus- työn kohderyhmää ovat kaikki vesilläliikkujat: veneilijät, melo- jat, mökkeilijät, rannikoiden asukkaat, retkeilijät ja satami- en pitäjät. Tavoitteenamme on neuvoa ja tiedottaa, miten liikkuva vesillä ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla. Kaikilla toiminta-alueil- lamme noudatamme yhteistä ja tasapuolista toimintatapaa.

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY:N ARVOT

Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuullisuus.

Pyrimme toiminnassamme aina huomioimaan ja yhteen sovit- tamaan ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin. Edesautamme mahdollisuuksiemme mukaan sitä, että ihmiset voivat virkis- täytyä vesillä ja saaristossa luontoa mahdollisimman vähän kuormittaen.

Aktiivinen ja aloitteellinen kehittyminen.

Etsimme koko ajan parempia ja ympäristöystävällisempiä toimintamalleja ja seuraamme, mitä alamme tutkimus- ja toi- mintakentällä tapahtuu. Myötä- vaikutamme hyvien menetel- mien käyttöön ottamisessa niin omassa kuin kohderyhmiemme- kin toiminnassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n alkuperäisen toiminta- ajatuksen vaaliminen.

Haluamme suojella vesiympäris- töä ja kannustaa esimerkilläm- me jokaista toimimaan yksilönä ja yhdessä paremman vesiympä- ristön puolesta. Haluamme, että tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ainutlaatuisista vesistöistämme. Teemme työtä suurella sydämellä.

SISÄLTÖ

Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti	2
Pääsihteerin katsaus vuoteen 2016	4
Jäsenmäärä	7
Hallinto	7
Henkilöstö	7
Talous	7
Ympäristöhuolto	8
Ympäristöprojektit	12
Ympäristöviestintä	15
Roope-satamaohjelma	17
Roope-tuotteet	17
Sidosryhmätyöskentely	17
Tukijat	19

PÄÄSIHTEERIN KATSAUS VUOTEEN 2016

Vuosi 2016 oli meille merkittävä vuosi. Olemme jo kauan etsineet rahoitusta ja mahdollisuuksia korvata Saaristomeren huoltoalus M/S Roope suuremmalla aluksella, ja vihdoinkin lokakuussa 2016 pystyimme tekemään tilauksen. 1,6 miljoonaa euroa maksava alus rakennetaan paraislaisen HL-Metallin toimesta jo kesäksi 2017.

Tämän valtavan satsauksen mahdollisti vuosien tarkka taloudenpito, Kalusto kuntoon -keräyksen tuotto sekä valtion vuoden 2017 budjettiin lisäämä määräraha juuri tätä investointia varten. Tuntuu erittäin hyvältä, että hankkeelle on vahva tuki sekä yksityisten henkilöiden, eli jäseniemme, että valtion puolelta.

Uusi alus mahdollistaa palvelujemme ja työn kehittämisen Saaristomerellä. Voimme jatkossakin taata sekä veneilijöille ja muille vapaa-ajan viettäjiille samoin kuin saariston kanta- ja kesäasukkaille kattavan jätehuoltoverkoston. Se, että jokainen voi asiallisesti jättää jätteensä jätepisteisiin mahdollisimman vaivattomasti, on meidän kokemuksemme mukaan ensiarvoisen tärkeää, kun haluamme pitää saaristomme ja vesistömme puhtaina ja roskattomina.

Merten roskaantuminen, rehevöityminen ja kemikalisoituminen ovat tutkimus- ja projektitoimintamme ja tiedotuksemme suuria teemoja. Meille jokaiselle ne ovat

käytännön haasteita – miten minä voin osaltani vähentää vesistöjemme kuormitusta? Siihen yritämme yhdessä löytää vastauksen.

Haluamme jatkossakin olla linkkinä tutkijoiden ja kansalaisten välissä. Tietoa on paljon, mutta sen jalkauttaminen käytäntöön onkin toinen juttu. Esimerkiksi Siisti Biitsi -rantojensiivouskampanja on erittäin silmiä avaava tapa nähdä, mitä rantojen roskaantuminen todellisuudessa on.

Haasteitakin työssämme on, erityisesti rahoituksen epävarmuus on jokavuotinen piina. Yritysten tuki säilyi vuonna

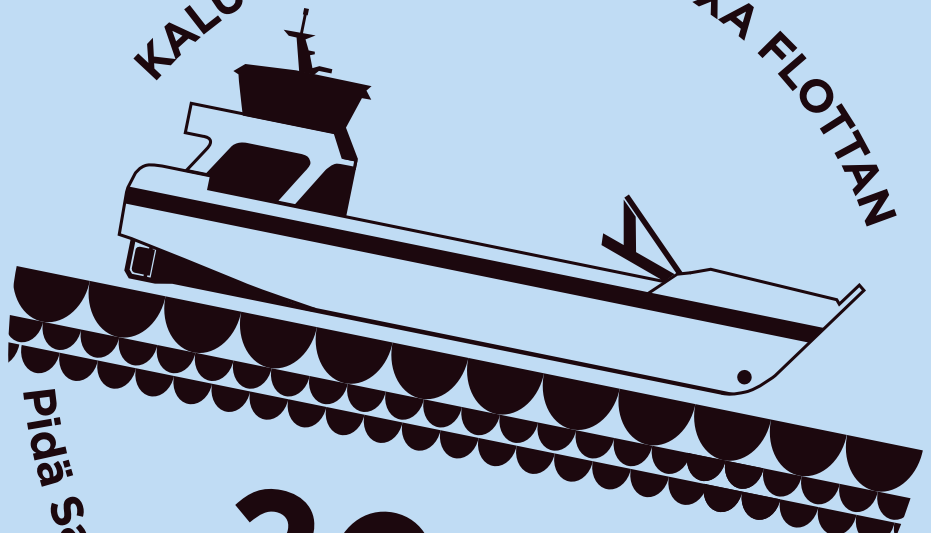
2016 aiemmalla tasolla, mutta työtä sen eteen joutuu tekemään koko ajan enemmän.

Jäsenmäärä on onneksi pysynyt vakiona, mutta avainta sen reiluun kasvattamiseen emme ole löytäneet, vaikka jäsenpotentiaalia käsityksemme mukaan on runsaasti. Palvelujamme käyttää varmasti useampi kuin 12 500 jäsentämme. Valittavasti meillä ei ole keinoja suorittaa valvontaa tai laskentaa, mutta varovaisenkin arvion mukaan palvelujamme hyödyntää ainakin kaksinkertainen määrä veneilijöitä. Heidät pitäisi saada osallistumaan ylläpitokustannuksiin.

Saaristomeren aluevastaava Katriina Murto, PSS ry:n hallituksen jäsen Tuomas Aho, hallituksen puheenjohtaja Bengt Westerholm, pääsihteeri Aija Kaski, Oy HL-Metal Ab:n toimitusjohtaja Markus Flinckman, projektipäällikkö Raimo Kivimäki sekä huoltoaluksen päällikkö Okko Salo.

KALUSTO KUNTOON • FIXA FLOTTAN

Piipä Saaristo Siistinä ry • Håll Skärgården Ren rf

2016

STEEL CONSTRUCTIONS
H&METAL
INSTALLATIONS

JÄSENMAÄRÄ

Vuoden 2016 lopussa yhdistyksellä oli 12463 jäsentä (vuonna 2015 12 430). Jäsenmaksu oli 30 euroa. Jäsenet saavat vuosittain veneeseen kiinnitettävän Roope-tarran merkiksi jäsenyydestään sekä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Roope-lehden.

Yritysten, yhteisöjen ja veneseurojen on mahdollista liittyä kannatusjäseneksi 400 euron vuosimaksulla. Vuonna 2016 yhdistyksellä oli 59 kannatusjäsentä (2015 57 kpl).

HALLINTO

Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääkonttori sijaitsee Turussa ja Järvi-Suomen toimisto Savonlinnassa. Järvi-Suomen alueeseen kuuluu hallinnollisesti Vuoksen vesistöalue sekä Päijänne. Turusta käsin hallinnoidaan Pirkanmaa, Pohjanlahti, Itäinen Suomenlahti ja Saaristomeri.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2016 vuosikokous pidettiin Tampereella 26. huhtikuuta.

Yhdistyksellä on hallitus, joka vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Hallitus kokoontui kuusi kertaa ja piti kaksi sähköpostikokousta vuonna 2016.

Yhdistyksen hallitukseen valittiin kaksi uutta jäsentä vuoden 2016 vuosikokouksessa: **Tuomas Aho** ja **Niklas Rosvall**. Puheenjohtajana jatkoi **Bengt Westerholm**, varapuheenjohtajina jatkoivat **Veli-Pekka Manninen** ja **Bo Lindholm** ja muina jäseninä **Olli Naukkarinen**, **Christjan Brander** ja **Katja Rytönen**.

HENKILÖSTÖ VUONNA 2016

Yhdistyksen pääsihteeri on **Aija Kaski**.
Yhdistyksen henkilökunta vuonna 2016:

Turku, Etelä-Suomi (pääkonttori)

Katriina Murto	järjestösihteeri
Hanna Haaksi	projektipäällikkö
Merelle Ahlman	toimistos sihteeri
Nora Forsman	tiedottaja (äitiyslomalla)
Veera Säilä	tiedottajan äitiyslomansijainen
Jenny Gustafsson,	projektikoordinaattori
Heli Annala	harjoittelija
Julia Jännäri	harjoittelija
Raimo Kivimäki	alushankinnan projektipäällikkö
Okko Salo	M/S Roope, huoltoaluksen päällikkö
Kari Lahtinen	M/S Roope, huoltoaluksen päällikkö/ kansimies, osan kaudesta opinto- vapaalla
Saana Väänänen	kansimies

Savonlinna, Järvi-Suomen toiminta-alue

Eeva Taimisto	aluepäällikkö
Veli-Matti Hartikainen	aluesihteeri
Jukka Innanen	M/S Roope-Saimaa, huoltoaluksen päällikkö/kansimies

Jaakko Kulmala	M/S Roope-Saimaa, huoltoaluksen päällikkö/kansimies
Jouni Liukkonen	M/S Roopetar, huoltoaluksen päällikkö
Jukka Vanhala	M/S Roopetar, huoltoaluksen kansimies
Pohjanlahti	
Göran Ahlstrand	M/S Roope-Botnia, huoltoaluksen päällikkö
Mikael Thodén	M/S Roope-Botnia, huoltoaluksen kansimies

Aluevastaavana Pirkanmaalla toimi **Yrjö Silvennoinen**. Itäisellä Suomenlahdella huoltomiehenä toimi **Jouni Kelkka**.

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2016 oli ympärivuotisesti kymmenen henkilöä. Kausiluonteisesti kesäajaksi palkattuina oli huoltoaluksilla, jätehuollossa ja toimistotehtävissä vakituisen henkilökunnan lisäksi 13 henkilöä. Lisäksi yhdistyksellä oli eri puolilla Suomea kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä sekä kolme yhteisöä Järvi-Suomessa.

Alushenkilökunnan kanssa järjestettiin vuosittainen kauden aloituspalaveri Jyväskylässä 3.5.2016.

Yhdistyksen toiminnan kehittämispäivä, johon osallistui hallituksen lisäksi toimistohenkilökunta, pidettiin Naantalissa Kultarannassa 20.10. Vierailijana puhujana tilaisuudessa oli **Esko Kilpi**.

Koko henkilökunnan yhteinen syystapaaminen pidettiin Kuntoutumiskeskus Apilassa Kangasalassa 2.-3.11.2016.

TALOUS

Yhdistyksen taloudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikaudella 2016. Tilikauden ylijäämä oli 161 120,12 euroa. Yhdistyksen tase oli 1 576 006,58 euroa vuoden 2016 lopussa.

Vuoden merkittävin talouteen liittyvä tapahtuma oli uuden huoltoaluksen tilaaminen Saaristomerelle. 30.10. allekirjoitettiin tilaussopimus paraislaisen HL-Metallin kanssa. Aluksen hinta on 1,58 miljoonaa euroa. Aluksen luovutus on kesäkuun alussa 2017.

Jäsenmaksuista kertyi eniten tuloja vuonna 2016, 389 360 euroa. Valtion talouden kiristyminen näkyi ympäristöministeriön toiminta-avustuksessa, joka pieneni edellisestä vuodesta lähes 100 000 euroa, ollen 385 000 euroa.

Kolmanneksi suurimman tulonlähteen muodostivat yhteistyökumppaneiden tuet, jotka pysyivät melko tarkkaan edellisen vuoden tasolla ollen 160 784,59 euroa. Yhdistyksen päätukijoita olivat Affecto, Aspö, Beweship, Helvar, LähiTapiola ja Wärtsilä.

Yhdistys sai myös useita lahjoituksia sekä yksityishenkilöiltä että yrityksiltä. Viking Line lahjoitti tax free -myymälöissä vuoden aikana muovipussimyyntillä kerätyn 30 000 euroa. Mathidedalissa 17.9. järjestetyn MathildaDesign-huutokaupan tuotto 2 045 e lahjoitettiin yhdistykselle Kalusto kuntoon -keräykseen. Lush Finland Oy lahjoitti Charity Pot -voiteen myynnistä PSS:lle loppuvuodesta 3 700 euroa septien huoltoon. Syyskuussa oli valtakunnallinen StudentRUN-hyväntekeväisyystapahtuma, jonka tuotto ohjautui PSS ry:lle. Samoin muutamat koulut lahjoittivat taksvärkki-päiviensä tuoton yhdistykselle.

Kalusto kuntoon -keräys tuotti vuoden 2016 aikana kaiken kaikkiaan 57 964,06 euroa. Suurin osa summasta kertyi yksityisten ihmisten lahjoituksista. Kalusto kuntoon -rahan-keräyksen tuotto 2015-2016 (118 120 euroa) käytettiin kokonaisuudessaan uuden aluksen etumaksun maksamiseen lokakuussa 2016. Keräystä kuitenkin jatketaan, sillä huoltoalukset myös muilla toiminta-alueilla täytyy lähivuosien aikana uusia.

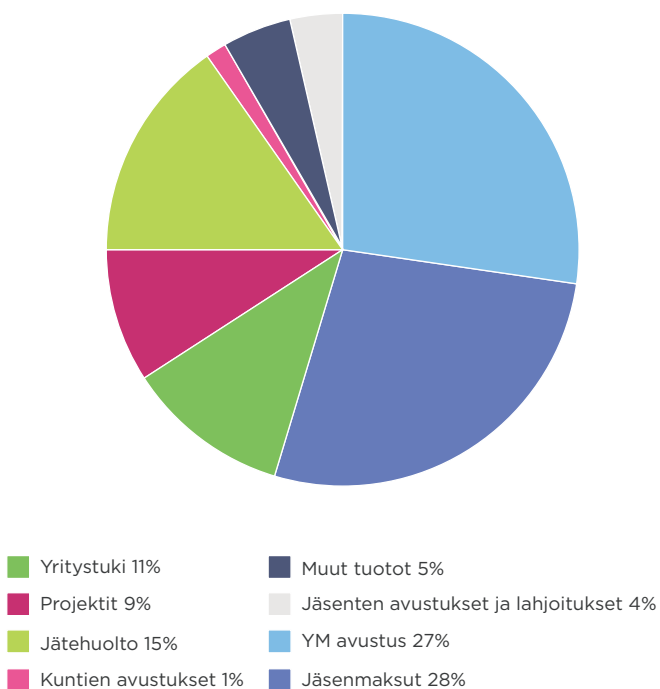
Menoeristä suurin oli jätehuoltotyö alus-, miehistö- ja toimintakuluineen muodostaen noin 38 % kokonaiskuluista. Muiden henkilöstömenojen osuus oli 28 % kaikista kuluista. Kaikki muut kuluerät ovat vain muutamien prosenttiyksiköiden luokkaa.

YMPÄRISTÖNHUOLTO

PSS ry:n toiminta-alueet ovat Pohjanlahti, Saaristomeri, Itäisen Suomenlahti, Päijänne, Saimaa ja Pirkanmaa.

Saaristomeren toiminta-alue

Saaristomeren huoltoalus on M/S Roope ja sen kotisatama on Turun Hirvensalossa. PSS ry huoltaa Saaristomerellä 34 Roope-palvelupistettä, joista Bodö oli uusi kohde vuonna

Kuvio 1: Yhdistyksen tulojakauma vuonna 2016.

2016. Pisteistä osa on yhteisiä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (myöh. LSJH Oy) kanssa.

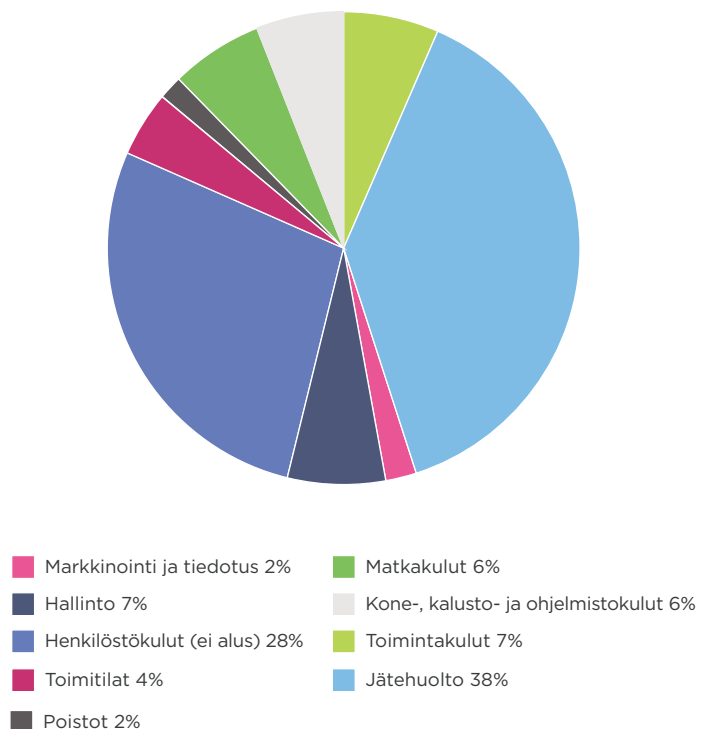
Huoltotyöt

Kausi 2016 oli ympäristöhuoltotyön osalta normaali. Jättemäärät vähenivät hieman kaikkien jätelajien kohdalla. Syynä tähän saattoi olla tuulinen ja epävakainen kesä, joka piti vesilläliikkujat sisäsaaristossa ja suurempien palvelusatamien läheisyydessä. Huoltoalus M/S Roope toimi koko kauden muutamaa nosturin hydraulikan ongelmista johtuvaa seisokkipäivää lukuun ottamatta melko hyvin. Huoltoaluksen kausi alkoi toukokuussa ja päättyi suunnitelmien mukaan lokakuun loppuun.

Huoltolauksen pienestä kapasiteetista johtuen lastia jouduttiin edelleen purkamaan useaan kertaan viikon aikana. Ajotunteja kertyi 632 ja merimaileja 5170. Kauden 2015 aikana aloitettu vaihtoehdoisen kotisatamapaikan selvitys eteni, ja kaudella 2016 käytettiin Nauvon Vikomissa sijaitsevaa rantaa apusatamana ja kuormauspaikkana, mikä tehosti työtä jonkin verran ja vähensi ylimääräistä ajoa toiminta-alueelta Turkuun.

Kuluneella kaudella pystyttiin jälleen hoitamaan mm. kelluvien imutyhjennyslaitteiden tyhjennykset omatoimisesti, muutamana edellisenä kesänä tämä palvelu on jouduttu ostamaan. M/S Roope antoi työnäytöksen Molok-syväkeräyssäiliöiden tyhjennyksestä Nötössä 9.6. LSJH:n järjestämän Saaristo-seminaarin (osallistujat Ahvenanmaalta ja Ruotsista) yhteydessä.

Normaalin jätehuoltotyön lisäksi toiminta-alueella suoritettiin kunnostus- ja kehitystöitä mm. maalaamalla Utön huussia ja rakentamalla uusia kuivakäymälöiden kompostointiastioita Trunsöhön, Björköhön ja Birskäriin.

Kuvio 2: Yhdistyksen kulujakauma vuonna 2016.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja Affecton yhteistyön myötä Pähkinäisten ja Kirjaisten septilaitteisiin asenettiin heinäkuussa kävijälaskurit. Lisäksi näissä kahdessa imutyhjennyslaitteessa oli vikailmoitin, jonka nappia painamalla saattoi heti lähettää viestin rikkinäisestä laitteesta. Hyvien käyttökokemusten myötä toimintaa laajennetaan. Jatkossa sensoreita sijoitetaan myös muille toiminta-alueille. Näillä toimenpiteillä pyrimme parantamaan imutyhjennyslaitteiden huoltonopeutta, optimoimaan niiden sijaintia ja tuottamaan palvelukartallemme tietoa imutyhjennyslaitteiden kunnosta reaaliajassa.

Syksyllä kauden päätyttyä tuotiin Birsjär/Stensjärin sekä Vänön imutyhjennyslaitteet kuntokartoitukseen ja kunnostettavaksi Turkuun.

Muu toiminta

LSJH Oy järjesti PSS ry:n ja Kuusakoski Oy:n kanssa Paraisien ja Kemiönsaaren saaristossa erilliskeräyksen viikolla 28. Keräyksessä otettiin maksutta vastaan kotitalouksien vaarallisia jätteitä, sähkölaitteita ja metalliromua. Rakennus- ja siivousjätettä vastaanotettiin LSJH:n suursäkkeihin pakattuna. Suursäkit tuli ostaa 89 euron hintaan ennen keräystä.

M/S Roope oli tutustumiskohteena ja tukialuksena Raisiossa järjestetyssä Siisti Biitsi -kampanjan Rannat talviteloille -tempauksessa 9.9.

Turun Ammattikorkeakoulun kanssa tehtiin yhteistyötä Ruisrockin aikana. PSS ry antoi toimeksiannon opiskelijoiden projektipajalle (ensimmäisen vuoden opiskelijoita kaikilta opintolinjoilta) miettiä ratkaisua hyödyntää panttikelvottomien tölkkien ja muovipullojen materiaali. PSS ry:n värväämät vapaaehtoisryhmät keräsivät festarialueelta pulloja ja tölkkejä, joista kierrätykseen menivät sinne kelvolliset ja muut projektin työaineksiksi.

Trunsö

PSS ry:llä on ollut Trunsön saarella toimintaa vuodesta 1998. Yhdistyksellä on saarella muun muassa jäsen sauna, grillikatka, kuivakäymälä, jätepiesti ja kaksi vuokrattavaa mökkiä. Rannan infotuvassa, astianpesupaikan yhteydessä oli kaudella 2016 pienimuotoista Roope-tuotemyyntiä, pieni kirjasto, pyykinpesukone ja tietoa yhdistyksestä. Saarella oli saariemäntä veneilijöitä ja mökkivieraita palvelemaan ja ympäristöä hoitamassa juhannuksesta elokuun alkuun. Tällä aikavälillä saarella vieraili noin 170 venekuntaa. Nuottatuvan saarimökin käyttöaste oli kesän ajan erinomainen ja viikonloppuvieraita riitti kauden loppuun asti lokakuulle.

Saaristomeren toiminta-alueen jätemäärät 2016

Talousjäte 1140,8 m³, pienmetalli 21,12 m³, lasi 15,84 m³, paperi 5,8 m³. Yhteensä 1183,54 m³. Vuonna 2015 kokonaismäärä oli 1429,64 m³. Näin ollen laskua edellisvuodesta on n. 17 %, kun vuosien 2014 ja 2015 välillä kasvua oli saman verran.

Järvi-Suomen toiminta-alue: Saimaa (Vuoksen vesistö) ja Päijänne

Järvi-Suomessa PSS ry tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa alueen kuntien, ELY-keskuksen sekä Saimaan ja Päijänteen virkistysalueyhdistysten ja Etelä-Karjalan vir-

kistysalueyhtiön kanssa. PSS ry huoltaa Järvi-Suomen toiminta-alueella pääasiassa kuntien tai virkistysalueyhdistysten ja säätiön omistamia retkisatamia. Jyväskylän kaupungin kanssa on tehty sopimus joka kolmas vuosi toteutettavasta erilliskeräyksestä.

Huoltotyöt

Järvi-Suomen alueella PSS ry huolsi 130 retkisatamaa vuonna 2016. Työhön kuuluu jätepiesteistä, kuivakäymälöistä, saunoista, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta vastaaminen. PSS ry:llä on Saimalla seitsemän omaa septilaitetta, joista osan huolto ja ylläpito on sovittu laitteen haltijan vastuuksi.

PSS ry:n oman henkilökunnan lisäksi Savonlinnan ja Kuopion välillä sijaitsevia retkisatamia huolsi vuonna 2016 kuusi henkilöä ja kolme yhteistyöyhdistystä (kaksi järvipelastuseuraa ja Kallaveden Kalastajat ry), joiden kanssa PSS ry:llä oli huoltosopimukset.

Järvi-Suomen huoltoalukset ovat M/S Roope-Saimaa, jonka kotisatama on Savonlinna ja M/S Roopetar, jonka kotisatama on Korpilahti.

Sekä M/S Roope-Saimaa että M/S Roopetar osallistuivat vuoden aikana erilaisiin tapahtumiin esitellen samalla yhdistyksen toimintaa sekä toimimalla tutkimus-, valvonta- ja turvatehtävissä.

M/S Roopetar laskettiin toukokuussa vesille maalattuna sekä koneisto ja sähköjärjestelmä huollettuina. Alus osallistui valvonta- ja turvatehtäviin Päijänne Purjehduksessa ja esitteli yhdistyksen toimintaa Vetouistelun SM-kisoissa Korpilahdella. M/S Roopetar kärsi kauden aikana kytkinrikon 2.-20.6., joka korjattiin PSS ry:n henkilökunnan toimesta.

M/S Roope-Saimaa oli aiemmista kesistä poiketen kokeilu- luontoisesti liikkeellä niin, että se oli kolme viikkoa vesillä ja sen jälkeen yhden viikon maissa. Jatkossa palataan entiseen viikottaiseen työrytmiin. M/S Roope-Saimaa osallistui elokuussa Itä-Suomen Yliopiston ja SYKE:n kanssa mikromuovin mantatroulukseen Kallavedellä. Mantaus onnistui hyvin ja saanee jatkoa tulevina kesinä.

Toiminta-alueella kerätyt jätemäärät olivat lähes edellisvuoden tasolla. Veneilykesä koettiin edelliskesän kaltaiseksi.

Muu toiminta

Toiminta on ollut Järvi-Suomen alueella aktiivista ja näkyvää. 14.5. järjestettiin kokeilumielessä veneilyaiheinen ”Rompatori” Savonlinnan toimiston piha-alueella. Tapahtuma sai positiivista palautetta, ja sitä on päätetty jatkaa. Yksi vuoden kohokohdista oli tasavallan presidentin Sauli Niinistön vierailu Puumalassa kesäkuussa, jolloin hän tutustui yhdistyksen Järvi-Suomen toimintaan sekä huoltoalus M/S Roope-Saimaaseen. Presidentti kutsui Järvi-Suomen toiminta-alueen aluepäällikön Eeva Taimiston Suomen itsenäisyyspäivän juhla-vastaanotolle.

Tiivis yhteydenpito ja yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa ja pyrkimys tuottaa toimivia palveluja vesilläliikkujien hyväksi olivat toiminta-alueen päätavoitteita. Retkisatamien kunnostushanketta tunnusteltiin eri rahoittajayhteistyötahojen kanssa ja toiveita hankkeen toteutumisesta lähivuosina on.

Saimaan virkistysalueyhdistyksen omistaman Rokansaaren virkistysalueen mökkien vuokraustoiminta hoidetaan yhdistyksen puolesta. Rokansaaren mökkien siivoustalkoot järjestettiin 28.5. Lisäksi järjestettiin Piispanhuvilan polttopuu- ja pihasiivoustalkoot 15.10. ja Jorin retkisataman kunnostustalkoot syksyllä yhteistyössä Savorak Oy:n kanssa. Yhdistys osallistui Saimaan Virkistysalueyhdistyksen kevätseminaariin Savonlinnassa 14.4. Suomen virkistysalueyhdistykset kävivät tutustumassa Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toimintaan M/S Roope-Saimaan kyydissä. Samalla esiteltiin PSS ry:n toimintaa.

Järvi-Suomen toiminta-alueen jätemäärät 2016

Talousjäte 223,7 m³, pienmetalli 3 m³ ja lasi 1,2 m³. Yhteensä 227,9 m³. Vuonna 2015 kokonaismäärä oli 240,8 m³.

Pohjanlahden toiminta-alue

Pohjanlahdella PSS ry hoitaa 30 Roope-palvelupistettä. Alueen huoltoalues on M/S Roope-Botnia, jonka toiminta-alue ulottuu Kokkolasta Vaasan saariston eteläpuolelle.

Huoltotyöt

M/S Roope-Botnian kotisatama on Luodossa. Alus laskettiin veteen 27.4. mutta kausi päästiin aloittamaan vasta 23.5. aluksessa ilmenneen konevian takia. Pohjanlahden alueella aiempina vuosina toisena huoltoaluksen toiminut Matador-vene myytiin kesäkuussa tarpeettomana ja toiminta-alueelle sopimattomana. Huoltokausi Pohjanlahdella päättyi lokakuussa. M/S Roope-Botnia päästiin nostamaan vasta marraskuun alkupuolella, koska merivesi oli hyvin matalalla ja nostorantaan ei päästy ajamaan. Katriina Murto tutustui alueen Roope-palvelupisteisiin ja oli mukana Roope-Botnian huoltokierroksella 6.-9.6.

Pohjanlahdella toimii kaksi suurta jätehuoltoyhtiötä Ekorosk ja Stormossen. Molempien kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä saariston siistimiseksi niin veneilijöiden kuin kesäasukaidenkin jätteistä. Roope-Botnian miehistö hoitaa jätepiestien, imutyhjennysasemien ja kuivakäymälöiden tyhjenykset sekä vie osaan pisteitä myös polttopuita.

Alueella suoritettiin myös huolto ja kunnostustöitä. Miehistö kunnosti Lars Björkaskärin saunaa sekä asensi uudet tulisiijat Lars Björkaskärin ja Kuparisaaren grillikatoksiin Wärtsilä Oy:n tuella. Kuparisaaren Roope-palvelupiste joutui tuhopoltton kohteeksi ja alueelta paloi maan tasalle toinen käymälä, n. 15 m lankonkia sekä jätepieste. Paloalueen raivaustyö tehtiin kesäkuun alussa. Udelleen rakentaminen päätettiin siirtää kaudelle 2017, sillä saareen jäi vielä toinen toimiva käymälä sekä grillikatko ja kota.

Muu toiminta

Toiminta-alueella järjestettiin vuotuinen romun erilliskeräys Vaasan saaristossa heinä-elokuun vaihteessa yhteistyössä Stormossenin kanssa. Keräyksen aikana Vaasan saaristosta tuotiin pois 71,5 tonnia jätettä, josta Roope-Botnialla kuljettiin 18 tonnia metallia, 13 tonnia karkeaa romua, 3 m³ maa- ja liuottimia ja öljyä, n. 1 m³ bensiiniä, 1 m³ akkuja ja tämän lisäksi sekalaista tavaraa, veneitä ja elektroniikkaromua.

Pohjanlahden toiminta-alueen jätemäärät 2016

Talousjätettä 152m³, pienmetallia 5,2 m³ ja lasia 1,9m³. Yhteensä 159,2 m³. Vuonna 2015 kokonaismäärä oli 161,75 m³. Näin ollen jätemäärä pysyi kutakuinkin ennallaan edelliseen kauteen nähden. Kahdesta kelluvasta imutyhjennyslaitteesta kerättiin alle 2 m³ käymäläjätettä, mikä on erittäin vähän ja herättää kysymyksiä laitteiden sijainnin oikeellisuudesta sekä veneilijöiden käytännöistä imutyhjennyslaitteiden käytössä.

Pirkanmaan toiminta-alue

Toiminta-alueella työskentelee osa-aikainen aluevastaava omalla veneellään. Yhdistyksellä on alueella runsaasti pienimuotoista palvelu- ja huoltotoimintaa veneilijöille sekä kuiva-käymälöitä ja imutyhjennyslaitteita.

Huoltotyöt

Yhdistys ylläpitää toiminta-alueella kahdeksaa Roope-palvelupistettä, joissa on usein kuiva-käymälä sekä nuotiopaikka, sekä kahta imutyhjennyslaitetta. Yhdistyksen omistama kiinteä imutyhjennyslaite on sijoitettu Pohjaslahden satamaan ja yhdistyksen kelluva imutyhjennyslaite sijaitsee Telakanrannassa Jäminkipohjassa.

Muu toiminta

PSS ry on Pirkanmaalla aktiivisesti mukana paikallisten vene-seurojen toiminnassa ja osallistuu muun muassa romunkeräyksiin, vuosittaisiin kommodorikokouksiin ja muihin tapahtumiin. Yhdistys oli perinteisesti mukana Näsijärvellä järjestetyillä veneseurojen ja Navigaatioseuran junioreiden kesäleireillä (yhteensä n. 60 lasta), joissa PSS ry järjesti ympäristöpäivän. Pirkanmaan alueen aluevastaava Yrjö Silvennoinen sai Pirkanmaan ELY-keskuksen vuoden 2016 ympäristöpalkinnon. Juhlallinen palkintojenjakotilaisuus järjestettiin Tampereella 27.4.2016.

Itäisen Suomenlahden toiminta-alue

PSS ry:llä on Itäisellä Suomenlahdella 4 yhdistyksen omistamaa imutyhjennyslaitetta, sekä kuiva-käymälä Santiossa. Jätehuoltoa alueella ei enää saarissa ole alueita hallinnoivan Kymenlaakson Virkistysalueyhdistyksen päätöksen mukaisesti.

Huoltotyöt

Yhdistys huoltaa omistamiaan kelluvia imutyhjennyslaitteita Lehmäsaaren edustalla sekä Nuokkojen lahdessa ja kiinteää imutyhjennyslaitetta Santiossa, jossa myös käymälä on yhdistyksen hoitama. Santion käymälä tyhjennettiin ja maalattiin loppukaudesta. Keväällä 2016 tehtiin sopimus Kotkan kaupungin kanssa, jonka myötä kaupungin omistamat imutyhjennyslaitteet (3 kpl) siirtyivät yhdistyksen huoltoon.

Kuva: Raija Törrönen

YMPÄRISTÖPROJEKTIT

Perustoiminnan lisäksi PSS ry:llä on käynnissä erillisprojekteja, jotka ovat tärkeä osa yhdistyksen työtä. Projektien kautta yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Rantojen roskamonitorointi

PSS ry on jatkanut rantojen roskaantumistutkimusta vuoden 2013 lopussa päättyneen MARLIN-projektin jälkeen samalla metodilla. Monitorointisiivouksia tehdään yhdellätoista rannalla (Kalajoki, Kokkola, Utö, Björkö, Mustfinn, Hovirinta, Ruissalo, Pihlajasaari, Öro sekä Lehmäsaaren kaksi rantaa) kolme kertaa vuodessa. Uutena rantana mukaan tutkimuksiin vuonna 2016 tuli Öro.

Monitorointisiivousten tarkoituksena on selvittää meren roskaantumista. Seuranta toteutetaan yhdessä SYKEN kanssa. Monitorointitoiminnan rahoittivat Ympäristöministeriö sekä PSS ry.

Projektikoordinaattori Jenny Gustafsson osallistui Berliinissä konferenssiin "European Conference on Freshwater Environments" 21.-22. kesäkuuta 2016. Hän esitteli konferenssissa PSS ry:n Suomessa tekemää rantojen roskamonitorointia sekä Siisti Biitsi-kampanjaa.

BLASTIC: Plastics in the Baltic Sea

BLASTIC-projekti sai rahoituspäätöksen Central Baltic 2014-2020 -ohjelmasta elokuussa 2015. Projektissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota muovin osuuteen Itämeren roskaantumisessa sekä urbaanien ympäristöjen vaikutukseen pienen roskan mereen pääsyssä. Projektin Lead Partner on Håll Sverige Rent Ruotsista. Muita kumppaneita ovat Stockholm Environment Institute (SEI), Tallinn Centre, Viro, IVL Svenska Miljöinstitutet, Ruotsi, Foundation for Environmental Education Latvia (FEE), Latvia, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Helsinki, Turun kaupunki sekä Tallinnan kaupunki, Viro.

BLASTICin avajaisseminaari järjestettiin Turussa 17.5. Osallistujina oli ympäristö-, jäte-, vesi- ja kunta-alan asiantuntijoita. Vuonna 2016 Pidä Saaristo Siistinä ry toteutti projektille visuaalisia materiaaleja kuten roll-upin ja esitteen, sekä julkaisi projektin verkkosivut. Projekti esittäytyi myös European Maritime Day -tapahtumassa Turussa toukokuussa 2016.

CHANGE

Changing antifouling practices for leisure boats in the Baltic Sea, eli CHANGE-projekti alkoi yhdistyksen osalta tammi-kuussa 2015. CHANGE-projekti on osa BONUS-tutkimus-ohjelmaa ja partnereita siinä on Tanskasta, Ruotsista, Saksasta sekä Suomesta. Projekti kestää vuoden 2017 loppuun asti. Projektin tavoitteena on vähentää vapaa-ajan veneilystä aiheutuvaa vaarallisten aineiden pääsyä Itämereen. Projektissa ei käytetä yhdistyksen omaa rahoitusta lainkaan, vaan siinä on sataprosenttinen projektirahoitus.

Vuonna 2016 PSS ry vastasi vesinäytteiden ottamisesta Paaraisten alueella olevista pisteistä koko avovesikauden ajan. PSS ry myös järjesti XRF-näytteiden ottamisen eri alueilla yhteistyössä Tukholman yliopiston kanssa. Erityinen painopiste vuonna 2016 oli projektin suomalaisten partnerien välisen yhteistyön tiivistäminen. Yhteistyön tiivistämisen tuloksena aloitettiin muun muassa Opas myrkyttömään veneilyyn -oppaan kokoaminen.

Tankkivahti

Tankkivahti-hankkeen tarkoituksena oli parantaa veneiden käymäläjätteiden imutyhjennuslaitteiden käytettävyyttä sekä säästää euroja ja ympäristöä. Tavoitteen saavuttamiseksi hankkeessa otettiin käyttöön Enevo Oy:n tarjoama ultraäänisensoriin perustuva jätetankkien täyttymisen seurantajärjestelmä yhdessä PSS ry:n kelluvassa imutyhjennusasemassa sekä yhdessä jätehuoltokohteessa ja tätä kautta optimoida niiden tyhjennysväliä.

Vuonna 2016 projektissa toteutettiin selvitys jossa perehdyttiin kelluvien imutyhjennusasemien digitalisoinnin kautta saavutettavaan hyötyyn - eli kannattaako täyttymisen seurantajärjestelmän asentaminen PSS ry:n kelluviin imutyhjennuslaitteisiin ja jättepisteisiin. Selvityksen tulokset julkaistaan alkuvuodesta 2017. Tankkivahti-hankkeen rahoittajana toimi ympäristöministeriö RaKi-ohjelman kautta, runsaan 52 000 euron rahoituksella. Projektipartnereina toimivat Turun yliopiston Brahea-keskuksen Kehittämispalveluiden Innovaatio- ja yrityskehitys -ryhmä ja Pidä Saaristo Siistinä ry. Laitetoimittajana toimii Enevo Oy.

Roskapostia

PSS ry:lle myönnettiin 20 000 euroa Ålandsbankenin Itämeri-projektista. Tämän rahoituksen turvin toteutetaan Roskapostia -kirja, jossa keskitytään meren ja erityisesti Itämeren roskaantumiseen. Kirjaa kirjoitettiin ja työstettiin vuoden 2016 aikana ja kirja on tarkoitus julkaista keväällä 2017. Kirjan kirjoittajat tulevat PSS ry:stä ja Suomen Ympäristökeskuksesta.

Siisti Biitsi

Rantojen siivouskampanja Siisti Biitsi järjestettiin jo kolmannen kerran vuonna 2016. Kampanjan pääpaino oli edelleen kevättalkoissa, mutta lomasesongin jälkeistä aikaa haluttiin myös tuoda esiin. Kampanja-alueena olivat kaikki Suomen rannat, niin meren-, järvien kuin jokien rannat.

Kampanjan tavoitteena on siivota talkoovoimin Suomen meren rannikkoa, järvien ja jokien rantoja ja samalla kerätä tietoa löytyneistä roskista. Siisti Biitsi tuo esiin Itämeren ja yleisesti vesistöjen roskaantumisongelmaa konkreettisen toiminnan eli rantojen siivoamisen kautta. Viestinnällisenä tavoitteena onkin nostaa roskaantuminen yleiseksi puheenaiheeksi.

Meren rantojen tuloksia voidaan verrata MARLIN-projektissa saatuihin tuloksiin, ja eri vesityyppien rantojen tuloksien vertailu tuo uutta tietoa ja mielenkiintoa roskaraportointiin. Roskadatan saamiseksi on Siisti Biitsi -kampanjalle luotu

oma UNEP:in metodia yksinkertaisempi roskien luokittelu- ja laskemisjärjestelmä.

Siisi Biitsin kohderyhmänä ovat kaikkien halukkaiden yksityisten kansalaisten lisäksi esimerkiksi erilaiset kerhot, klubit, harrastusryhmät, yritykset, asukasyhdistykset, veneseurat, koululaiset ja opiskelijat, perheet ja ystäväporukat ja eri organisaatiot.

Viestintä on erittäin merkittävä osa-alue kampanjan toteutuksessa. Kampanjalla on oma verkkosivu: suomeksi www.siistibiitsi.fi ja ruotsiksi www.snyggbeach.fi. Sosiaalinen media on kampanjalle erittäin tärkeä tiedottamisen ja osallistamisen kanava. Siisti Biitsi -kampanjalla on omat tilit Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa.

Talkoot

Kampanjaan ilmoitettiin keväällä 41 ja syksyllä seitsemän talkookohdetta. Ilmoittautuneita talkoojärjestäjiä, eli ryhmiä oli keväällä 34 ja syksyllä neljä. Moni järjestäjä siivosi enemmän kuin yhden rannan, mikä nosti kohteiden lukumäärää. Osissa talkoita oli järjestäjien lisäksi muitakin tahoja ja siivoamassa, ja talkoita järjestettiin paljon yhdessä. Kohteita siivottiin vähemmän kuin vuosina 2014 ja 2015.

Vuonna 2016 keväällä osallistujamäärä ilmoitettiin 41 talkoorannasta. Näissä oli yhteensä 963 ihmistä siivoamassa. Syksyllä osallistujamäärä ilmoitettiin neljästä talkoosta. Näissä

oli yhteensä 41 ihmistä. Järjestäjinä oli niin yrityksiä, kaupunkia, yhdistyksiä, puresseuroja, partiolaisia kuin kouluja.

Eniten kohteita ilmoitettiin meren rannalta ja erityisesti Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueilta. Syksyllä ilmoitetut kohteet olivat kaikki merenrantakohteita.

Tapahtumat

Kampanjalla oli keväällä yksi ja syksyllä yksi oma talkootapahtuma. Kevään talkoot PSS ry järjesti yhteistyössä Ruisrockin ja Varsinais-Suomen LähiTapiolan kanssa lauantaina 21.5.2016 Turun Ruissalon Kansanpuiston rannalla. Päivän aikana kerätyt jätteet toimitti pois Turun kaupunki.

Syksyn talkoot järjestettiin yhteistyössä partiolippukunta Raision KilliNallit ja Meyer-telakan kanssa. Talkookohteena oli Raision Hahdenniemi ja Kukonpää. Paikalla oli myös Saarismeren huoltalus M/S Roope, johon halukkaat pääsivät tutustumaan. Raision kaupunki otti kerätyt roskat vastaan.

Muita merkittäviä talkootapahtumia oli Eduskunnan veneily- ja vesistönsuojeluryhmän 8.6. järjestämä siivoustaapahtuma Helsingin Humallahdessa, kumppaneina tempauksessa ovat SYKE, Helsingin Kaupunki, ja Pidä Saaristo Siistinä ry sekä Muumimaailman ja PSS ry:n 1.6. yhteinen siivouspäivä, johon osallistui päiväkotilapsia Naantalista. Nämä molemmat tapahtumat päättyivät MTV:n kymmenen uutisten kevennyksiksi.

Roskaraportointi

Keväällä 2014 raportointikohteena olivat vain merenranta-kohteet. Keväästä 2015 raportointikohteina ovat olleet kaikki Suomen vesistöjen rannat.

Talkoolaisia pyydettiin raportoimaan roskat kappalemääräisesti jättemateriaalin mukaan: muovi, paperi ja pahvi, metalli, lasi ja keramiikka, kangas, puumateriaali, orgaaninen jäte, kumi, tupakantumpit, vaarallinen jäte (ent. ongelmajäte) ja muu. Kaavakkeen täyttämällä on havaittu olevan myös ympäristökasvatuksellinen merkitys ja kaavakkeen täyttämisen yhteydessä on luonteva tilaisuus keskustella ajankohtaisista roskaantumisasiosta talkoolaisten kanssa.

Vuoden 2016 keväällä roskia raportoi 34 mukaan lähtenyttä talkooryhmää 41 siivouskohteesta. Meren rannasta raportoi-
tiin 22 kohdetta, 10 kohdetta järvien rannoilta ja kahdeksan jokirantakohdetta. Syksyllä raportoi neljä talkooryhmää seitsemästä rantakohteesta.

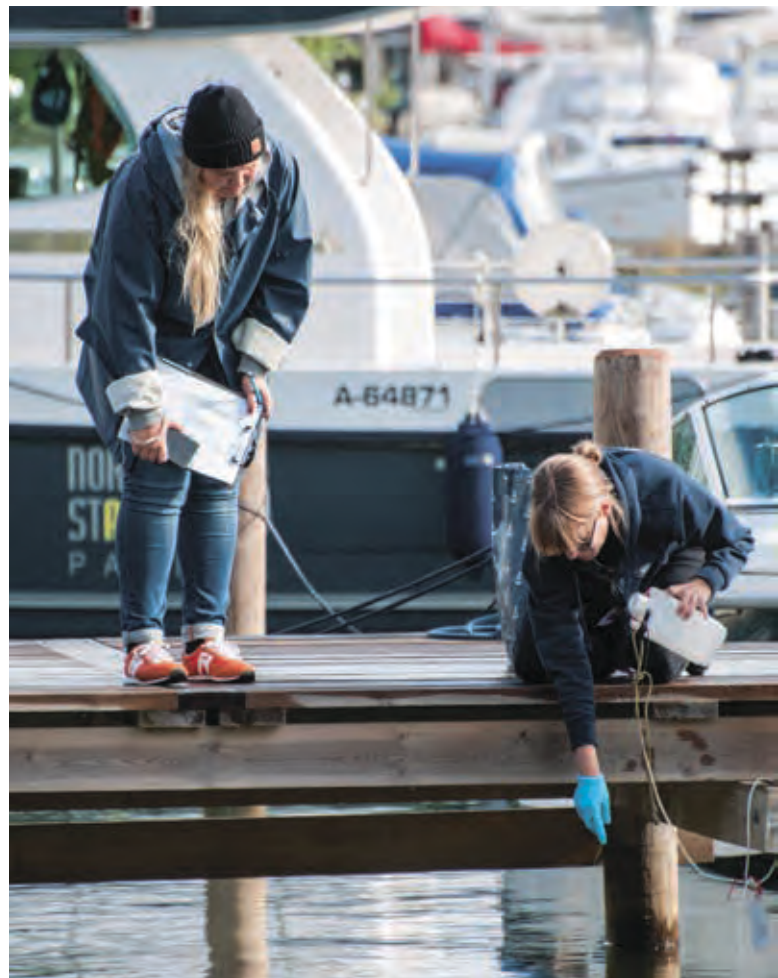
Raportoiduista roskista suurin osa oli muovia niin keväällä kuin syksyllä. Tupakantumpit laskettuna muoveihin ne muodostivat yhdessä keväällä n. 74 % ja syksyllä n. 84 % kaikista kerätyistä roskista. Seuraavaksi eniten löytyi paperia ja pahvia, metallia ja lasia ja keramiikkaa.

Water-GO LIFE

Water-GO LIFE -projektia valmisteltiin ja haettiin rahoitusta EU:n Life-ohjelmasta. Projektin päätavoitteena on houkutella, kouluttaa ja mahdollistaa uusia kansalaisista koostuvia ryhmiä kunnostamaan, monitoroimaan ja suojelemaan Suomen vesistöjä. Projektin myötä lisätään tietoisuutta vesistöistä ja niiden kunnossapidosta. Projektissa ovat mukana PSS ry:n lisäksi Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen 4H-liitto ry, Rauman kaupungin kasvatusta ja opetustoimi, Porin kaupunki, Ambisig Ambiente e Sistemas de Informação Geografica LDA (Portugali) ja Consejo Superior de Investigaciones Científicas (Espanja). SYKE toimii projektin Lead Partnerina. Rahoituspäätös saadaan keväällä 2017.

Innosea

Innosea-projektia valmisteltiin ja sille haettiin rahoitusta Central Baltici 2014-2020 -ohjelmasta. Projektin keski-
tytty maiden rajat ylittäviin ongelmiin veneiden septitankkien osalta. Projektissa on mukana PSS ry:n lisäksi Turun yliopiston Brahea-keskus, Campus Roslagen Ruotsista sekä Ruotsin Transportstyrelsen. Projektille ei myönnetty rahoitusta, mutta sille haetaan uudella fokuksella rahoitusta uudestaan vuonna 2017.

YMPÄRISTÖVIESTINTÄ

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ympäristöviestintä tukee yhdistyksen strategian toteutumista. Tavoitteena on välittää vesilläliikkuville ja muille sidosryhmille ajankohtaista ja luotettavaa tietoa vesiympäristöasioista ja yhdistyksen toiminnasta. Tiedon välityksen kautta pyritään muuttamaan vesilläliikkujien asenteita ja toimintamalleja siten, että kaikessa vesilläliikkuamisessa kuormitettaisiin mahdollisimman vähän ympäristöä.

PSS ry on asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa ympäristöprojektien kautta saadun tiedon välittäminen laajemmin yhteiskuntaan. Viestinnän tavoitteena on myös lisätä jäsenmäärää, osittain uusien kohderyhmien kautta, sekä sitouttaa nykyisiä jäseniä.

Viestintä tukee myös yritys yhteistyötä. Vuonna 2016 erityisesti yhteistyö uuden kumppanin Muumimaailman kanssa edisti yhdistyksen näkyvyyttä ja välitti ympäristökasvatustyötä yhteisellä mediatapahtumalla toukokuussa ja yhdistyksen infotauluilla Muumimaailmassa. Uuden yhteistyötahon Affecton kanssa kehitettiin yhdistyksen karttapalvelua, Roope-palvelupisteisiin liittyvää tietokantaa ja kelluvien imutyhjennysasemien käyttöseurantaa. Siisti Biitsi -kampanjasta käynnistynyttä yhteistyötä jatkettiin RuisRockin kanssa osallistumalla RuisRock-festivaalin aikana 8.-10.7. alueella pullojen ja tölkkien keräykseen yhdessä yhdistyksen vapaaehtois-työntekijöiden kanssa.

Sisäisen viestinnän tehtävänä on välittää henkilökunnalle tasapuolisesti tietoa yhdistyksen ajankohtaisista asioista ja toimintatavoista. Sisäistä viestintää toteutetaan henkilökunnalle ja hallitukselle lähetettävillä sähköisillä kuukausiraporteilla. Strategiset tavoitteet ja linjaukset tiedotetaan henkilökunnalle vuosittaisissa tapaamisissa, johon kokoontuvat kaikkien alueiden työntekijät.

Vuosi 2016 oli uudistusten aikaa, kun jäsenlehti sai uuden ilmeen ja aloitettiin myös kotisivujen uudistus. Kampanjaviestintä painottui edelleen Kalusto kuntoon -kampanjaan, jolla kerättiin varoja yhdistyksen huoltokaluston uusimiseksi. Kampanjavuosi huipentui lokakuussa M/S Roopen korvaajan tilaukseen Oy HL-Metal Ab:ltä. Kampanjaa tullaan kuitenkin jatkamaan seuraavanakin vuonna, jotta myös muiden alueiden huoltoaluskanta saadaan uudistettua. Myös Siisti Biitsi -kampanjalla oli merkittävä tiedotuksellinen rooli erityisesti touko- ja syyskuussa. Vuoden ympäristökasvatuksellinen pääteema nousi CHANGE-hankeesta Mitä pohjastasi irtoaa - veneiden pohjapesupaikan ympäristöhyötyjen selvitys -loppuraportista. Merirokko-animaatio julkaistiin kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Se esittelee ympäristöstävällisiä tapoja pohjan puhtaana pitämiseksi. Lisäksi yhdistys antoi lausunnon saaristoliikennettä koskevista asetusluonnoksista.

Viestintäkanavat

Yhdistyksen tiedostusmateriaalit tehdään suomeksi ja ruotsiksi, joissakin tapauksissa myös muilla kielillä. Viestintää suunnitellaan ja toteutetaan kohdennetusti ja monikanavaisesti.

Ulkoisen tiedotuksen kanavia olivat vuonna 2016 esitteet, kahdesti vuodessa ilmestyvä Roope-jäsenlehti, sähköinen uutiskirje, verkkosivu, sosiaalisen median palvelut sekä kansanedustajille suunnatut kirjeet. Vuonna 2016 tuotettiin yhdistyksen projektitoiminnalle oma esite englanniksi. Myös kotisivut saivat laajennetun englanninkielisen sisältönsä, sillä kasvaneen projektitoiminnan myötä sille oli noussut tarve. Kokonaisuudessaan kotisivujen uudistus laitettiin aluille loppuvuodesta ja sivuilla teetettiin kävijäkysely, johon vastasi 170 sivuilla vierailutta. Uudet sivut toteuttaa edelleen yhteistyössä Poutapilven kanssa.

Ajankohtaisista asioista lähetettiin tiedotteita tiedostusvälineille. Ilmoituksia PSS ry julkaisi yhteistyökumppani Otava-median Vene- ja Kippari-lehdissä sekä muutamissa saaristo-aiheisissa kesäjulkaisuissa. Artikkeleita lähetettiin myös vene-seurojen julkaisuihin. Yhdistys toteuttaa ja julkaisee myös ympäristökasvatusmateriaaleja.

Roope-lehti

Roope-lehti (ruotsiksi Sälle) on yhdistyksen jäsenetu ja se postitetaan kaikille jäsenille ja tukijoille keväisin ja syksyisin. Lehden levikki on noin 13 300 kpl. Kevätlehden mukana postitettiin Roope-tarra ja jäsenlasku. Lehden taitto kilpailutettiin ja sille suunniteltiin uusi konseptointi. Roopen sisältö tuotetaan edelleen yhdistyksen omin voimin ilman ulkopuolisia avustajia. Lehden ilmoitustila on varattu yhdistyksen tukijoille.

Sosiaalinen media

Vuoden alussa yhdistyksellä oli käytössään sosiaalisen median kanavista Facebook-sivut ja Instagram. Lokakuussa avattiin Siisti Biitsin Twitter-tilin rinnalle yhdistyksen oma Twitter-tili käyttäjätunnuksella @roskaroope.

Vuoden 2016 alussa yhdistyksellä oli Facebookissa noin 4000 tykkääjää ja vuoden loppuun mennessä määrä oli kasvanut noin 6000 tykkääjään. PSS ry tiedotti aktiivisesti Facebookissa ajankohtaisista asioista sekä jakoi kevyempää sisältöä, kuten kuvia tapahtumista ja työskentelystä, mielenkiintoisia linkkejä ja videoita. Huoltoalus M/S Roope-Saimaan ja M/S Roopen miehistöt jatkoivat Facebook-sivujen päivittämistä. Nämä sivut keskittyivät ympäristöhuoltotyön ja retkisatamien huollon seuraamiseen merellä ja järvilla. Myös Siisti Biitsi ja Kalusto kuntoon -kampanjoiden Facebook-sivuja pidettiin yllä resurssien mukaan.

Yhdistyksen Instagram-tili perustettiin helmikuussa 2015 ja vuoden 2016 loppuun mennessä se oli kerännyt noin 900 seuraajaa. Siisti Biitsi -kampanjan Instagram-tiliä seurasi vuoden lopussa noin 240 profiilia.

Tapahtumat

PSS ry:n toimintaa ja projekteja esiteltiin monissa seminaareissa, tapahtumissa ja messuilla. Vuoden tärkein tapahtuma oli Helsingin Vene 16 Båt -messut 12.-21.2., ja PSS ry valittiin ensimmäiseksi venemessujen järjestöyhteistyökumppaniksi. Messujen lehdistötilaisuudessa julkistettu tiedote veneen pohjan pesuvedestä löytyvistä haitallisista aineista sai paljon näkyvyyttä

ja herätti keskustelua. Osastolla vierailivat muun muassa Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) erikoistutkija Seppo Knuutila, näyttelijä ja Saimaan ystävä Kari Hietalahti koiransa kenraali Panchon kanssa sekä meteorologi Miina Manninen.

Muita tärkeitä tapahtumia olivat Vaihda Vapaalle -messut Turussa 11.-13.3., Saariston ympäristömessut Paraisilla 10.-11.6., SuomiAreena 13.-15.7. Porissa, 17.9. MathildaDesign-hyväntekeväisyshuutokauppa, jonka tuotto lahjoitettiin Kalusto kuntoon -kampanjaan sekä Turun Venexpo-messut 10.-13.11., joissa esiteltiin vedenalaista maailmaa VR-laseilla yhdessä Turun Yliopiston Technology Research Centerin kanssa.

Viikko 20 oli Turussa varsinainen Itämeri-viikkoa ja yhdistys oli monessa mukana: 17.5. aloitettiin PSS ry:n järjestämällä BLASTIC-hankkeen avajaisseminaarilla, BLASTIC-projektin kautta yhdistys osallistui Euroopan Meripäiville (European Maritime Day 2016) 18.-19.5. Logomossa ja 20.5. Itämerilounaalle Ravintola Koulussa sekä Saaristomeri-keskusteluun Merikeskus Forum Marinumissa.

Savonlinnan toimistolta osallistuttiin Kallavesj-messuille Kuopiossa 1.-3.4., sekä saariston turvallisuustapahtumaan Liperissä 29.7.

Yhdistys osallistui myös erityyppisiin yhteistyökumppaneiden tapahtumiin kuten Turun Meyerin telakan henkilöstötapahtumaan 22.9. ja Suomen Lions -klubin vuosikokoukseen toukokuussa Turussa. Yhdistys näkyi myös Lasten Itämeri-protestissa Helsingissä 27.8.

PSS ry:n järjestämä vuotuinen satamaseminaari pidettiin 7.-8.4. Tallinnassa. Seminaariin osallistui 48 satama-, veneily- tai ympäristöalalla työskentelevää henkilöä.

Medianäkyvyys

Mediaosumia oli vuoden 2016 sanoma- ja aikakauslehdissä 227 kertaa. Internetosumia, joissa mainittiin Pidä Saaristo Siistinä ry tai Håll Skärgården Ren rf oli 215. Radio-osumia oli 15 ja televisio-osumia kahdeksan. Erityisesti valtakunnallista näkyvyyttä edistivät yhdistyksen toiminnot Järvi-Suomessa. Tasavallan presidentin Sauli Niinistön vierailu M/S Roope-Saimaalla kesäkuussa ja loppukesän mantatroolauksen kiinnostivat mediaa. Lisäksi Puumalassa kuvattiin Kauppaneuvos Jethro -televisiosarjan jakso, jossa hän muun muassa suoritti PSS ry:n jäsenhankintaa Puumalan satamassa.

Palkinnot

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myönsi 27.4. Pirkanmaan ympäristöpalkinnon 2015 Yrjö Silvennoiselle saariston ja järvien siisteyden edistämiseksi tehdystä työstä.

Silvennoinen on vuosien ajan tehnyt vapaaehtoistyötä Pidä Saaristo Siistinä ry:ssä huolehtien saarten ja veneilypaikkojen siisteydestä Pirkanmaalla. Lisäksi hän on yhteistyössä eri veneseurojen kanssa ollut kehittämässä vesialueiden jätteenhuoltoa.

ROOPE-SATAMAHOJELMA

Vuonna 2016 Roope-satamaohjelma oli käynnissä seitsemättä vuotta. Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille suunnittelema ympäristö-ohjelma. Ohjelman taustalla on yhdistyksen vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa.

Roope-satamaohjelman tavoitteena on venesatamien kehittäminen niiden koosta riippumatta sekä ympäristön ja turvallisuuden huomioivien toimintatapojen ja ajatusmallien edistäminen sekä satamanpitäjien että veneilijöiden keskuudessa. Uusiin Roope-satamiin tehtiin opastuskäynti ja vanhoihin sataman niin toivoessa. Kaiken kaikkiaan opastuskäyntejä tehtiin 20 kohteeseen. Ohjelmassa oli mukana vuonna 2016 yhteensä 42 satamaa, joista 26 sijaitsi meren rannikolla ja 16 sisävesillä. 2016 ohjelmaan liittyi mukaan kolme uutta satamaa.

Kesällä 2016 aloitettiin uusi lapsille suunnattu Roopen satamaseikkailu -konsepti. Satamaseikkailun tarkoitus oli kannustaa veneilijöitä vierailemaan Roope-satamissa ja parantaa samalla ohjelman ja yhdistyksen tunnettuutta. Satamaseikkailussa lapset keräsivät seikkailupasseihinsa tarroja Roope-satamista sekä vastasivat satamia koskeviin kysymyksiin. Sisävesille ja meren rannikolle oli omat passinsa. Lapset saattoivat joko tulostaa seikkailupassin itse PSS ry:n kotisivuilta tai noutaa sen Roope-satamasta. Kesän lopuksi passit lähetettiin PSS ry:n konttoriin ja heille toimitettiin seikkailupassia vastaan pieni palkinto.

ROOPE-TUOTTEET

Roope-tuotemyynnistä vastasi edelleen Pinetta-tuote Oy/ Design Hill. Tuotteita myytiin Design Hillin myymälässä Hallikossa, PSS ry:n verkkokaupassa, messuilla ja tapahtumissa, yhdistyksen Turun ja Savonlinnan toimistoilla sekä jällemyyjien kautta. Vuonna 2016 lanseerattiin uusina tuotteina Roope-kahvi, Roope-matkamuki, Roope-kylmälaukku sekä Roope-raitahuivi.

Delhome Oy lanseerasi 2016 Roope-veden Helsingin venesmessuilla. Roope-veden myynnistä saatu tuotto lahjoitettiin PSS ry:lle.

Vuonna 2016 PSS ry myi myös perinteiseen tapaan joulukortteja. Paperisia ja sähköisiä kortteja myytiin yhteensä lähes 5000 kappaletta. Korttituotot ohjattiin yhdistyksen yleiseen toimintaan. Syksyllä tilattiin jousiheijastimia yhdistyksen logolla.

Makia Clothing lanseerasi yhdessä Pure Waste Textilesin kanssa yhdistyksellemme sataprosenttisesti kierrätetystä materiaalista valmistetun Skärgården t-paidan. Paitoja valmistettiin pieni erä, joka myytiin loppuun nopeasti.

Turun keskustassa sijaitseva kotimaista designiä myyvä PUF-myymäla piti Roope-tuotteita valikoimissaan kesäelokuun ajan. Roope-tuotteita oli myynnissä myös Muumi-maailmassa koko kesäkauden ajan.

SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY

Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana monissa verkostoissa, joiden tarkoituksena on parantaa vesiympäristön tilaa tai esimerkiksi kehittää satamatoimintaa. Lisäksi yhdistys tekee yhteistyötä veneseurojen kanssa muun muassa vierailemalla seurojen tilaisuuksissa puhumassa.

Keep Baltic Tidy

Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana verkostossa, jossa mukana ovat PSS ry:n lisäksi Stiftelsen Håll Sverige Rent Ruotsista, Hoia Eesti Merd Virosta, Fee Latvia Latviasta ja Keep St. Petersburg Tidy Venäjältä. Keep Baltic Tidy on jäsen Baltic 21 -verkostossa, joka on toimii Council of the Baltic States (CBSS) -organisaation alaisuudessa. Verkostolla ei ollut yhteistä tapaamista vuoden 2016 aikana.

Itämeriviestijät

Itämeriviestijät on Itämeren parissa työskentelevien viestinnän ammattilaisten muodostama verkosto, johon kuuluu tällä haavaa noin 50 eri tahoa: tutkimuslaitoksia, valtion viranomaisia, yksityisiä säätiöitä ja järjestöjä, ministeriöitä ja hallintoa sekä yksittäisiä hankkeita ja projekteja. Yhdistystä verkostossa edustaa tiedottaja Veera Säilä.

Lahja Itämerelle ry

Lahja Itämerelle ry kutsui yhdistyksen mukaan Itämeriteltaan Porin Suomi Areenaan 13.-15.7. Lahja Itämerelle ry järjesti osana Suomi Areenan ohjelmaa PSS ry:n Kalusto Kuntoon –vairankeräyskampanjaa tukevan vapaaehtoiseen pääsymaksuun pohjautuvat elokuvanäytöksen 13.7. Näytöksessä esitettiin Järven Tarina –elokuva. Tilaisuuden alustivat elokuvan ohjaaja ja tuottaja **Marko Röhr** sekä pääsihteeri Aija Kaski.

Pro Saaristomeri

Vuodesta 1999 toiminut Pro Saaristomeri -ohjelma on yhteistyöohjelma, joka keskittyy Saaristomeren tilan parantamiseen. Ohjelmassa on mukana yli 100 toimijatahoa kansalaisjärjestöistä suuryrityksiin. Ohjelma koskettaa myös Saaristomeren valuma-alueen vesistöjä. Toimintaan voivat osallistua kaikki maakunnan vesien tilasta kiinnostuneet. Ohjelma toteuttaa toiminnassaan rannikkoalueiden yhtenäisen käytön ja hoidon (ICZM) periaatteita. Ohjelman puitteissa tehdään yhteistyötä alueen vesien kanssa toimivien tahojen kanssa, voidaan antaa rahoitustukea ja muuta neuvontaa hankkeille ja pyritään ympäristötietoisuuden lisäämiseen. Projektikoordinaattori Jenny Gustafsson osallistui vuonna 2016 keväällä pidettyyn kokoukseen.

Metsähallitus

PSS ry:llä on yhteistyötä Metsähallituksen kanssa erityisesti Pohjanlahdella ja Saaristomerellä. Saaristomerellä Metsähallituksen opaskarttaan on merkitty myös Roope-palvelut ja Saaristomeren kansallispuiston saarissa on tietoa PSS ry:stä.

Suomen Purjehdus Ja Veneily ry

PSS ry on solminut kumppanuussopimuksen Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n kanssa jo vuonna 2013. Yhteistyö on jatkuvaa ja sopimus päivitetään vuosittain. Sopimuksella haluttiin tehostaa organisaatioiden välistä toimintaa, selkeyttää työnjakoa ja edistää resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä ja tiedonkulkua organisaatioiden välillä.

PSS ry osallistui keväällä 2016 useisiin SPV:n järjestämiin katsastajakoulutuksiin kertomalla ympäristönsuojelusta ja Järvi-Suomen aluepäällikkö Eeva Taimisto o SPV:n satamakomitean jäsen.

Projektipäällikkö Hanna Haaksi sai tilaisuuden kertoa Change-projektista ja vaihtoehtoista myrkkymaalaukselle myös SPV:n isännöimässä Nordiska Båtrådetin kokouksessa 9.9.

Nelikantayhteistyö PSS ry, Suomen Purjehdus ja Veneily ry, Finnboat ry ja Suomen Meripelastusseura ry

Veneilijän palvelutarjonta ja tiedonsaanti ovat olleet hajanaisia ja alan järjestöt haluavat tiiviimmällä yhteistyöllä varmistaa, että veneilijän ei tarvitse käyttää turhaa aikaa etsiäkseen erityyppistä tietoa veneilyn osa-alueista. Nelikantayhteistyössä mukana olevat järjestöt haluavat tiivistää yhteistyötään alan edunvalvonnassa ja käydä selkeästi laajempaa keskustelua yhteisistä kannanotoista.

Vuoden 2016 Nelikantayhteistyöverkoston tapaamisen järjesti PSS ry Fiskarsissa 15.9. Tapaamiseen osallistui 16 henkeä, jokainen järjestö oli edustettuna.

Merenkulun Neuvottelukunnan alainen Veneilyjaosto muuttui veneilyverkostoksi

Merenkulun neuvottelukunnan toimikausi päättyi 31.5.2016, eikä neuvottelukunta sellaisenaan jatkanut toimintaansa. Neuvottelukunnan sijaan on perustettiin merenkulun sidosryhmäverkosto hoitamaan merenkulun viranomaisten ja sidosryhmien yhteydenpitoa ja yhteistyötä. Veneilyjaosto/veneilyverkosto kokoaa yhteen vesilläliikkumisen ja veneilyturvallisuuden osaajat. Se toimii viranomaisten, teollisuuden ja kaupan sekä muiden sidosryhmien yhteistyöelimenä ja keskustelufoorumina. Yhdistystä verkostossa edustaa järjestösihteeri Katriina Murto.

HELCOM

Pidä Saaristo Siistinä osallistui HELCOMin työskentelyyn Itämeren alueellisen roskaantumisen toimintasuunnitelman työstämisessä. Toimintasuunnitelman tavoitteena on vähentää merkittävästi Itämeren roskaantumista vuoteen 2025 mennessä. PSS ry:llä on asiantuntemusta meren roskaantumisesta muun muassa MARLIN-projektin sekä Siisti Biitsi -kampanjan kautta. PSS ry:n projektipäällikkö Hanna Haaksi on myös nimetty Marine Litter Expert Networkin jäseneksi.

Virkistysalueyhdistykset- ja säätiö

Järvi-Suomessa PSS ry tekee tiivistä yhteistyötä kuntien, Päijänteen ja Saimaan virkistysalueyhdistysten sekä Etelä-Karjalan virkistysalue-säätiön kanssa. Yhdistys huoltaa em. tahojen omistamia retkisatamia sekä hoitaa Saimaan virkistysalueyhdistyksen omistaman Rokansaaren virkistysalueen mökkien vuokrausta.

Pirkanmaan aluevastaava Yrjö Silvennoinen osallistuu Pirkanmaan virkistysalueyhdistyksen toimintaan.

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu

PSS ry on ollut Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsen vuodesta 2015. Vapepan toiminta on vapaaehtoista, viranomaista tukevaa, pyyteetöntä, organisoitua ja koulutettua kansalaistoimintaa. Vapepa on järjestöjen ja yhteisöjen yhteenliittymä. PSS ry:tä Vapepassa edustaa järjestösihteeri Katriina Murto.

Etelä-Savon Ely-keskus

PSS ry:n Järvi-Suomen aluepäällikkö Eeva Taimisto edusti yhdistystä Etelä-Savon jäteasiainneuvottelukunnassa ja ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmässä.

ELY-keskusten vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmät 2016-2018, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa

PSS ry osallistuu näiden ryhmien työskentelyyn Varsinais-Suomessa (edustajana Hanna Haaksi) ja Pirkanmaalla (edustajana Yrjö Silvennoinen).

Lounais-Suomen ympäristökasvatuksen sateenvarjotyöryhmä

Yhdistys osallistui alueellisen ympäristökasvatusstrategian ja toimintaohjelman 2017-2020 suunnitteluun ja laatimiseen. Verkostossa on 34 eri alueellista organisaatiota mukana, jotka ovat pääasiassa yhdistyksiä ja julkisen sektorin (kouluja, ELY, maakuntaliitot) edustajia. Yhdistystä ovat edustaneet Jenny Gustafsson ja Veera Säilä.

VUODEN 2016 TUKIJAMME

Päätukijat

LÄHITAPIOLA

VIKING LINE

Affecto

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

Tukijat

PROSAIL

dataTAITO

DB SCHENKER

LYYTI

KIITOS!

Pidä Saaristo Siistinä ry

Puolalankatu 1
20100 Turku
p. 02 274 5500
roope@pssry.fi

Järvi-Suomen aluetoimisto
Schaumanintie 5
57230 Savonlinna
p. 015 514 648
roope.jarvisuomi@pssry.fi

www.pidasaaristosiiistina.fi